

Asia: VN/18837/2024

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi rakennuksissa käytettävien energiamuotojen kertoimien lukuarvoista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asiaan VN/18837/2024 Luonnos valtioneuvoston asetukseksi rakennuksissa käytettävien energiamuotojen kertoimien lukuarvoista. Asetus on osa rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD, EU 2024/1275) kansallista toimeenpanoa. Esityksellä on keskeinen vaikutus siihen, millaisia energiamuotoja rakennuksissa suositaan ja miten energiatehokkuuslaskenta ohjaa rakentamista.

Pidämme tärkeänä, että sääntely toteutetaan tavalla, joka tukee kestäväää rakentamista ja ilmastotavoitteita mutta myös huomioi pk-yritysten toimintaympäristön, investointikyvyn ja alueiden elinvoiman.

Keskeiset huomiot

Kuten luonnoksessa mainitaan, esitys tukee tavoitetta korvata fossiilista tuontienergiaa puhtaalla ja uusiutuvalla kotimaisella energialla. Esitys tukee myös tavoitetta vähentää pienhiukkaspäästöjä nykytasosta sekä tehokasta keskitettyä energiatuotantoa.

Kertoimien laskentatapa suosii alueellista keskitettyä energiantuotantoa kuten kaukolämpöä, mikä voi olla energiatehokkuuden näkökulmasta perusteltua. Kaukolämpöjärjestelmissä voidaan tehokkaasti hyödyntää hukkalämpöä, uusiutuvia polttoaineita, sähkökattiloita sekä tulevaisuudessa esimerkiksi pienydinvoimaa.

Samalla on kuitenkin varmistettava, ettei asetuksen soveltaminen syrji alueita ja yrityksiä, joilla ei ole pääsyä kaukolämpöverkkoon tai sertifioituun uusiutuvaan sähkөө. Alueelliset erot mahdollisuuksissa hyödyntää eri tuotantotapoja voivat olla suuria, joten esityksessä tulee arvioida vaikutukset alueelliseen yhdenvertaisuuteen ja esittää keinoja mahdollisten vinoutumien korjaamiseen. Asetuksen tulee perustua todellisiin päästöihin ja varmistaa eri energiantuotantotapojen tasapuolinen kohtelu.

On tärkeää varmistaa, että energiapolitiikka ja kertoimien määrittely tukevat aidosti teknologianeutraalia kehitystä. Asetuksen tulee paitsi mahdollistaa myös luoda kannustimia energiatehokkaiden ja vähäpäästöisten hajautettujen sekä pienimuotoisten lämmitysratkaisujen käyttöönotolle. On tärkeää, että kertoimien määrittelyssä ei synny rakenteellista etua yksittäisille energiantuotantomalleille eikä varsinkaan sellaisille, joilla on jo valmiiksi paljon markkinavoimaa. Tämä on keskeistä muun muassa tasapuolisuuden, kilpailun ja kustannustehokkuuden näkökulmasta.

Asetus voi edistää uusiutuvaa energiaa hyödyntävien ratkaisujen markkinoita, mutta riskinä on, että vain suuret toimijat kykenevät täyttämään vaatimukset. Suomen Yrittäjät korostaa, että ohjeistusta, neuvontaa ja helppokäyttöisiä laskentatyökaluja on tarjottava myös pienille rakennuttajille ja energia-alan yrityksille.

Esityksessä tulee arvioida kattavammin pk-yrityksiin kohdistuvia vaikutuksia. Asetuksella voi olla merkittäviä epäsuoria seurauksia esimerkiksi rakentamisen, talotekniikan ja energia-alan yrityksille. Suomen Yrittäjät esittää yritysvaikutusten arvioinnin täydentämistä osana asetuksen valmistelua. Myös mahdolliset alueelliset erot tulee ottaa huomioon vaikutusarvioinneissa.

Pidämme tärkeänä, että kansallinen liikkumavara säilyy ja sitä hyödynnetään erityisesti pk-yritysten tarpeet huomioivalla tavalla. Myös laskentakäytäntöjen jatkuvuus ja ennustettavuus on tärkeää investointiympäristön näkökulmasta.

Suomen Yrittäjät kannattaa ilmastotavoitteiden edistämistä energiatehokkuuden keinoin, mutta painottaa, että sääntelyn tulee olla tasapuolista, ennakoitavaa ja hallinnollisesti kohtuullista. Asetusluonnosta tulee täsmentää erityisesti pk-yritysvaikutusten ja alueellisen saatavuuden osalta, jotta uudelleen laaditun rakennusten energiatehokkuusdirektiivin toimeenpano tukee monimuotoista ja kestävää yritystoimintaa koko maassa.

Kunnioitavasti

Suomen Yrittäjät

Roope Ohlsbom
ekonomisti

Ohlsbom Roope
Suomen Yrittäjät